MISCELLANEA.

1/ Linowski Aleksander,Głos dnia 19.paźdz.miany./B.m.dr.i r./. K nlb.2.-
2/ Wybranowski Rajmund,Prześwietne Zgromadzone Stany!/B.m.dr.i r./ K nlb.1.-
3/ Niemcewicz Franciszek,Mowa dn.21.Octobris,Warszawa,w druk.P. Dufour.-Str.4.-E_{XXIII}Str.115.-
4/ Rezolucye Rady względem materyi krakowskiey./B.m.dr.i r./ /1782/.-K nlb.3.-
5/ Bolesz Kazimierz,Głos dn.18.Octobris 1782 miany,Warszawa, w druk.P.Dufour.Str.4.-E_{XIII}Str.244.-
6/ Suchodolski,Głos w izbie senatorskiey dn.21.paźdz.1782 miany. /B.m.dr.i r./.-K nlb.2.-
7/ Rzewuski Adam,Głos w izbie senatorskiey dn.22.paźdz.1782 miany,Warszawa,w druk.P.Dufour.-Str.4.-
8/ Grabianka Leszczyc Jacek,Mowa do króla w sprawie Pruchnickiego. /B.m.dr.i r./-K nlb.2.-
9/ /Sokolnicki Piotr/,Odpowiedź na pismo Sokolnickiego./B.m.dr. i r./-K nlb.2.-E_{XXIX}Str.4.-
10/ Mycielski Aleksander,Głos w izbie poselskiey dn.2.list.1780r. /B.m.dr.i r./-K nlb.2.-E_{XXII}Str.652.-
11/ Bukar Adam,Głos na seymie dn.1.Septembris 1776r./B.m.dr.i r./ K nlb.1.-E_{XIII}Str.439.-
12/ Moszczeński Wojciech,Relacya o czynnościach Departamentu woyskowego./B.m.dr.i r./-K nlb.4.-E_{XXII}Str.596.-
13/ Potocki Stanisław,Mowa na sessyi seymowey dn.23.paźdz.1778r. Warszawa,w druk.P.Dufour.-K nlb.2.-
14/ Wypis z ksiąg ziemskich woiew.Mińskiego r.1779./B.m.dr.i r./ Str.V.-
15/ Czacki Michał,Mowa na seymie dn.20.Octobris 1780r./B.m.dr. i r./.-K nlb.1.-E_{XIV}Str.506.-
16/ Delegowani do Konstytucyi./B.m.dr.i r./.-K nlb.2.-E_{XX}Str.125.-
17/ Niezabitowski Jan,Memoryał do króla./B.m.dr.i r./-K nlb.2.-
18/ Kurdwanowski Kajetan,Głos na sessyi 22.paźdz.1782r.Warszawa.w w druk.P.Dufour.-K nlb.2.-E_{XX}Str.385.-
19/ Courtivron i Bouchu J.Nauka o gatunkach i szukaniu rudy żelazney./tylko karta tytułowa i przemowa - reszty brak/,Warszawa 1782.w druk.u XX.Schol.Piarum.-K nlb.2.-E XIVStr.433.-
20/ Kraszewski Jan Aleksander,Mowa w izbie senatorskiey dn.22.Oct. 1782r.Warszawa,w druk.P.Dufour.-K nlb.2.-E_{XX}Str.243/4.-
21/ Kraszewski Jan Aleksander,Przymówienie się w izbie senatorskiey dn.22.Oct.1782r.-Warszawa,w druk.P.Dufour.K nlb.2.- E_{XX}Str.244.-
22/ Ankwicz Józef,Głos na sessyi dn.12.paźdz.r.1782./B.m.dr.i r./ K nlb.2.-E_{XII}Str.160.-
23/ Rzyszczewski,Głos w izbie senatorskiey 17.paźdz.1782r./B.m. dr.i r./.-Str.3.-
24/ Prośba do JKMci od generała Małopolskiego./B.m.dr.i r./.Knlb.1
25/ /Radziwiłł Karol i Hieronim/,Pretensya domu Radziwiłłów,Warszawa,w w druk.P.Dufour.-Str.12.-
26/ Złotoliński,Prośba do króla i Stanów./B.m.dr.i r./-K nlb.1.-
27/ Poniński Kalikst,Powiększenie woyska,/B.m.dr.i r./-K nlb.1.-
28/ Rewitzki,Stackelberg,Benoit,Kopia deklaracyi oddanych ministrom króla,Warszawa 1773.-K nlb.2.-
29/ Gli stati versi sciolti./B.m.dr.i r./-K nlb.2./tyczy Galicji/.-
30/ Poniatowski Stanisław August,Uniwersał zabraniajacy koczowania ludzi z państwa Rossyjskiego./B.m.dr./1784.-K nlb.1

31/ Maria Teresa,Patent z dn.17.grudnia 1774.Lwów.-Str.9.-
32/ Rada Nieustająca,Ustanowienie i objaśnienie./B.m.dr.i r./Knlb.6
33/ Sanguszko Janusz Aleksander,Kopia listu ciekawego względem Ordynacyi Ostrogskiey./B.m.dr.i r./-K nlb.4.-E_{XXVII}Str.70.-

34/ /Ostrogska Ordynacya/,Odpowiedź przyjaciela na zarzuty.K nlb.4
35 b/ Kopia listu X-cia Prymasa r.1754. K nlb.1.
36 c/ Kopia responsu na list.-K nlb.2.- E_{XXIII}Str.580
37 d/ Kopia listu Marszałka do Prymasa.-K nlb.4.-
38 35/ Objaśnienie prawa wexlowego./B.m.dr.i r./-K nlb.1.E_{XXIII}St.216

39 36/ Sprawiedliwość./B.m.dr.i r./-K nlb.1.-
40 37/ /Borzymowski Jan/,Sprawiedliwość sukcessorom Borzymowskiego. /B.m.dr.i r./-K nlb.1.-
41 38/ Województwo Rawskie./B.m.dr.i r./-K nlb.1.-
42 39/ Rezolucya interessu na seym./B.m.dr.i r./-K nlb.1.-
43 40/ Przeniesienie sądów ziemskich./B.m.dr.i r./.-K nlb.1.-
44 41/ Zmniejszenie expens skarbowych./B.m.dr.i r./-K nlb.1.-
45 42/ Użytek skarbu publicznego./B.m.dr.i r./.-K nlb.1.-
46 43/ Uwolnienie od rygoru dekretu Antoniego Chmielewskiego.K nlb.1.-
47 44/ Miasteczko Mogielnica./B.m.dr.i r./.-K nlb.1.-
48 45/ Deklaracja dla ziemi Nurskiey./B.m.dr.i r./-K nlb.1.-
49 46/ Warunek dla W.Łąckiego./B.m.dr.i r./-K nlb.1.-
50 47/ Warunek dla Korony./B.m.dr.i r./.K nlb.1.-
51 48/ Deklaracja względem Kommissyi Likwidacyiney./B.m.dr.i r./.-K nlb.1.-E_{XV}Str.118.-

52 49/ Porównanie prowizyi w Koronie./B.m.dr.i r./-K nlb.1.-
53 50/ Powiększenie kar./B.m.dr.i r./-K nlb.1.-
54 51/ Wystawienie nowego regimentu przez Potockiego./B.m.dr.i r./-K nlb.1.-
55 52/ Xięstwo Kurlandzkie,Pow.Piltyński./B.m.dr.i r./-K nlb.1.-
56 53/ Wojsko./B.m.dr.i r./-K nlb.2.-
57 54/ Pozwolenie sprzedarzy./B.m.dr.i r./-K nlb.1.-
58 55/ Projekt.Approbacya XX Missyonarzów./B.m.dr.i r./-K nlb.1.-
59 56/ Projekt./B.m.dr.i r./-K nlb.1.-
60 57/ Obmyślenie nagrody Bachmińskiemu./B.m.dr.i r./-K nlb.1.-
61 58/ Miasto Kraków./B.m.dr.i r./-K nlb.1.- E_{XX}Str.211.-
62 59/ Szkoła rycerska./B.m.dr.i r./-K nlb.2.-E
64 60/ Doniesienie de Monata./B.m.dr.i r./-K nlb.2.- E_{XXII}Str.527.-

Czynności Seymu w Latach ostatnich

RELACYA

O CZYNNOSCIACH PRZESWIETNEGO DEPARTAMENTU WOYSKOWEGO, STANOM RZECZYPOSPOLITEY SEYMUIĄCYM

OD URODZONEGO WOYCIECHA *NAŁĘCZ* MOSZCZEŃSKIEGO

SZAMBELLANA J. K. Mći POSŁA XIĘSTWA MAZOWIECKIEGO ZIEMI CZERSKIEY, IAKO WYZNACZONEGO PRZEZ STANY SEYMUIĄCE DO EXAMINOWANIA PRZESWIETNEGO DEPARTAMENTU WOYSKOWEGO,

Na Seymie dnia 20. Miesiąca 8bra Roku 1780.

D A N A.

NAYIASNIEYSZY PANIE, PRZESWIETNE ZGROMADZONE STANY.

STanowienie potrzebnych Kraiowi Magistratur, Dziełem iest Nayokazalszym, Mądrych Krolow, tak utrzymywanie Onych, w ścisłych Prawa Obrębach, y wstałych powinności opisach, bydź powinno naypierwszym Rzeczy-Pospolitey zatrudnieniem, Obydwa te na uszczęśliwienie Narodu Wolnego Zamierzone, dopełniaią się skutki pod Sławnym, day Boże naydłuższym, Monarchy Naszego Panowaniem.

Są Cywilne y Woyskowe Kommissye: Przedziwnym y istotną Rządcy Narodu Mądrość okazuiącym rządzone sposobem, są dla niey iasne nie oboiętne Ustawy, Arbitralności nie podległe surowe przepisy, Celem pewney sprawiedliwości rozmiarem, gorące do Cnot Obywatelskich podniety, a mocne bardzo od zabiiaiącey rowność Absolutności hamulce.

A　　　Jest

Jest nakoniec sam czas dwochletniego Ordynaryinego Seymu wyznaczony na roztrząsnienie ich czynności, a oraz na poprawę przez Prawodawczą Zgromadzonych Stanow Władzę wynikłych ieżeliby się poznać dały wszelkich zdrożności, ale czas ten, krotkiemi nadto uszczuplony Granicami, wielkość sama trudney roboty, rozmaitość łączących się rzeczy, nigdyby wyznaczonym do examinowania Delegowanym nie pozwoliły, chyba w generalnych tylko rozdziałach uskutecznić wolą Prześwietnych Stanow, gdyby dokładne y dostatecznie sporządzone Protokuły przez naypzezornieysze rozrządzenie, łatwieyszey nie usłało drogi, wszakże cokolwiek ogolnie mowiłem, to iasno daie się poznać w szczegulności z czynnościami Prześwietnego Departamentu Woyskowego, ktorey prawdziwego roztrząsania mam dziś dać Sprawę Prześwietnym Zgromadzonym Stanom.

Stawa na czele tegoDepartamentu Mąż Wielki, Wspaniałemi wszędzie głośny Przymiotami y samym doświadczeniem w Trybie Woiennym zahartowany Hetman Wielki Koronny, ktoremu tę Ofiarę sprawiedliwości oddać należy, że z Ludźmi w Oyczyźnie Znakomitemi, dobranemi, y nieoddzielney władzy swoiey Wspolnikami, Przepisy Prawa chciał mieć uroczyście zachowane, co z istoty rzeczy wyrażaiącym okazuie się w porządnym zapisaniu Protokułow. Ktore żadnemu zastanowieniu się nie podpadaią, y ktore Godnych z nayusilnieyszą pilnością pracuiących wierne y rostropne rządzenie zaświadcza, iest to szczegulnieyszą Powinnością Delegowanych od Prześwietnych Stanow, do examinowania w czynnościach Departamentu Woyskowego wyznać przed Nayiaśnieyszym Panem, y Prześwietnemi Stanami iakie są dopełnienia rozrządzeń Prawa.

Przystępuiąc Delegacya do szczegulnieyszego przeyrzenia czynności Prześwietnego Departamentu, przedsięwzięła naprzod wiedzieć Stan Woyska Oboyga Narodow, w iakiey bydź powinien liczbie, podług Etatu, a w iakiey aktualnie znayduie się, y tym końcem przeyrzany był Etat przez J. K. Mść P. N. Miłł. za zdaniem Prześwietney Rady, pod dniem 27. Listopada 1766. Roku sporządzony, tak do Komputu iako też y co do Płacy podpisany, tudzież Raport przez Prześwietny Departament na teraźnieyszy Seym, tychże Woysk podany.

Woyska Koronnego bydź powinno, podług wspomnionego Etatu, y zaszłey poźniey Rezolucyi J. K. Mći P. N. Miłł. za Zdaniem Prześwietney Rady z pomnożeniem do Garnizonu Kamienieckiego, 12,439. Znayduie się teraz aktualnie podług Raportow y Likwidacyi Zaprzysiężonych, 12,127. okazuie się niedostarczać Głow do Komputu wyznaczonego, w Woysku Koronnym 312. Było obowiązkiem Delegowanych, dochodzić o przyczynę niedostarczaiącey liczby, Prześwietny Departament Woyskowy dał z siebie explikacyą w ten sposob, że brak ten, wyiąwszy małą kwotę z Dezercyi y Smierci, iest nayznacznieyszy w Obudwoch Gwardyach J. K. Mći Pana N. Miłł. bo w Pieszey nie dostaie do Etatu Głow 117. a w Konney Głow 94. z przyczyny uszczuploney przez Etat, y niedostarczaiącey tymże Obydwom Regimentom płacy.

Regimentowi Urodz: Generała Majora Kozłowskiego do Etatu Regimentow Konnych Głow 37. a to z podobneyże przyczyny, że wspomniony Regiment będąc na koniach, na mocy Rezolucyi J. K. Mći Pana N. Miłł. y za zdaniem Prześwietney Rady utrzymany, ile że konie, broń, y wszystkie do służby nieuchronne w Woysku potrzeby, własnym kosztem przez tegoż Urodz: Generała Majora Kozłowskiego pokupione,

ne, naczym byłaby znaczna szkoda, nieodbiera dotąd zupełney płacy, y to iest żądaniem Prześwietnego Departamentu Woyskowego, do Nayiaśnieyszego Pana, y Seymuiących Stanow, aby te trzy Regimenta odtąd zupełnie mogły bydź opłacone. == Regimentowi Ordynacyi Ostrogskiey brakuie także Głow 26. z przyczyny, iż ten Regiment, dla Summ Prawem do wytrzymania Osobom Cywilnym oznaczonych, niewybieraiąc zupełney Summy, niemogł być w wyznaczoney liczbie. == Dodał iednak y to Prześwietny Departament Woyskowy, że Głow 200. po Etacie 1776. Roku nad Etat przez Pieczołowitość J. K. Mći za zdaniem Rady przybyło w Garnizonie Kamienieckim, y aktualnie są, okazał Raportami, y zaprzysiężonemi Likwidacyami, y nadto że J. K. Mć Pan N. Miłł. z Prześwietnym Departamentem Woyskowym, nad znayduiącą się liczbę Roku 1778. na przeszło zeszłym Seymie pomnożył teraz dokompletował Głow 690. iako okazuie się z Tabell Przed-Seymowych 1778 Roku, iż na ten czas było Głow 11,437. teraz zaś iest aktualnie, podług zaprzysiężonych Likwidacyi y Raportow Głow, 12127. nie rachuiąc w to pomnożonych do Garnizonu Kamienieckiego 200. Ludzi.

Komput y exystencyą Woysk W. Xięstwa Litt. podobnym sposobem Departament Woyskowy okazał. == Podług Etatu bydź powinno Głow 4770. iest teraz aktualnie 4515. brakuie 255. do Komputu w Woysku W. X. Litt. a nayszczegulniey w Brygadach Kawaleryi Hussarskiey, y Petehorskiey, a to z przyczyny takiey, Konstytucya Roku 1776. oznaczywszy pewne Summy na Woyska Oboyga Narodow, pozwalaiąc nowy przepisać Regulament Płacy, przepisała ażeby Komput y exystencyą aktualnego Zołnierza utrzymać, niezmnieyszaiąc w liczbie ani iedney Głowy, Fundusz iednak dostarczaiący nie iest obmyślony; w takiey więc potrzebie J. K. Mć Pan N. Miłł. za zdaniem Prześwietney Rady Departament Woyskowy Roku 1776. robiąc Etat, y Regulament nowey Płacy dla Woyska Oboyga Narodow, gdy znalazł Summę Prawem oznaczoną niedostarczaiącą na zapłacenie aktualnie znayduiącego się Woyska, był przymuszony wielu Korpusom uszczuplić Płacy, niemaiąc funduszu do zapłacenia y utrzymania tak, iakby się należało, do regularnego Komputu, ztąd poszło, że w Litwie zostawiwszy przy szczupłey płacy Pułki niektore, płacą Towarzysza z Szeregowym po Złł. tylko 300. zabrakowało ieszcze do Etatu 160,000. ktora to Summa brakuiąca, w pierwszym Roku z remanentow pozostałych przed Rokiem 1776. kompensowaną była, te gdy iuż wyszły, Departament na ocalenie Komputu y Płacy Woysku W. X. Litt. niemaiąc funduszu, donieść przez Delegowanych J. K. Mći Pan N. Miłł. y Prześwietnym Stanom Zgromadzonym, dopraszaiąc się o ich nayskutecznieysze a nieuchronne Zaradzenie.

Stan Woyska Oboyga Narodow gdy został okazany w iakim bydź powinien, y w iakim teraz znayduie się do widzenia zapłaty iego, czyli toż Woysko należącą sobie płacą odbiera, Delegacya przystąpiła. Na Dowod Departament Woyskowy okazał Tabellę, podług Prawa oznaczaiącego Summy na Woysko, tudzież podług Etatu y Rezolucyi J. K. Mći Pana N. Miłł. za zdaniem Prześwietney Rady, do Kommissyow Skarbu Oboyga Narodow, przy każdey Racie podawane na należytość każdego Korpusu zaświadczaiące Płacę Woyska, iż Go ta punktualnie dochodzi, Departament Woyskowy probował Likwidacyami, dwa razy na Rok podawanemi, a raz zawsze w Racie Septembrowey przez Kwatermistrzow zaprzysiężonemi. Ktore Delegacya rewiduiąc, że wspomnione Likwidacye zaprzysiężone Rollami Kwartalnemi, y Regestra-

mi z Imienia każdego y Nazwiska, służbę aktualną y bytność każdego dowodzą, a zapłacenie onego, y Kwity na odebrany żołd przeświadczaią, na Woysko Koronne podług Konstytucyi y Etatu Roku 1776. Złł. 3,145,000. polepszona Płaca z Garnizonem Kamienieckim 140,915. groszy 6. y poł, in Summa na iednę Ratę, Złł. Pol. 3,285,915. gr. 6. y poł, co uczyni na Rok cały, 6,571,830. gr. 12. y poł, w Litwie zaś na iednę Ratę 1150000. na Rok cały Złł. Pol. 3,200,000. brakuie ieszcze Woysku Litewskiemu do Etatu na Rok Złł. Pol. 164,433.

W porządku dalszym examinuiąc Delegacyą, o czynnościach Departamentu Woyskowego Lokacyi Woyska Oboyga Narodow zapytała się, o czym na Tabellach iako y na Mappie przełożył Departament Woyskowy: Ze na to Woysko, ile możność y siły pozwoliły, rozłożone iest częścią po nad Granice w Koronie y w Litwie, częścią też w Pryncypalnieyszych Kraiowych Miastach z tą reprezentacyą uczynioną przez Prześwietny Departament, że zna to gdy Zołnierz Pracą y Płacą Obywatelow utrzymywany, zasłaniać ich powinien na Granicach od Nieprzyiacioł, a w Kraiu bydź bespieczeństwem y strażą spokoyności Domowey, lecz gdy tak mała liczba Woyska, do utrzymania tych obydwoch powinności niewystarcza, dla dopilnowania Granic y rozłożenia do tego Kommend, łącząc żądania swoie o przyczynienie y pomnożenie tak niedołężnych sił Kraiowych, co tylko miłość Dobra Publicznego Kraiu, y bespieczeństwo Prywatne każdego Obywatela sposobow pozwolić może, ażeby dopełnione były Prawa ostatnie Roku 1775. y 1778. przez RzeczPospolitą względem pomnożenia sił Kraiowych w tey mierze uchwalone.

Rząd Woyſka wewnętrzny ukazany był w Protokułach y Księgach, przez Ordynanſe y Dyſpozycye do tegoż Woyſka wydane, przeciwko ktoremu, gdy żadnego ani od Obywatelow, ani od Zołnierza nie było zaſkarżenia, znakiem ieſt, że ſtaranność uſilna około tego, Prześwietnego Departamentu była, na czele tych Mężow, ktorzy w nim ten Urząd ſkładali.

Tenże Departament okazał Sentencyonarze y Protokuły Sądu ſwego Woyſkowego, w ktorym Dekreta niemniey Kryzrechta na Woyſkowych ferowane, zawierały ſię, iako też Exekucye Proceſſow przez Ordynanſe dodania *Brachii Militaris* do aſſyſtowania Officyaliſtom do Woyſka wydawane. — Do tego Artykułu, ſą wielorakie od Obywatelow zażalenia, o ktorych iest powinnością z mocy ściſłego obowiązku donieść Nayiaśnieyſzemu Panu, y Prześwietnym Zgromadzonym Stanom, ieſt to Obywatelſka potrzeba, ażeby Proceſſa w naywyżſzey Magiſtraturze Namieſtniczey Władzy, Nayiaśnieyſzego Pana, Trybunałach w rozeznawaniu iuſtyfikowane były, lub inny od zapobieżenia podſtępow, iakie ſię bardzo częſte nadarzaią, obmyśleć ſpoſob, y naprzykład w Sprawach mocą Trybunalſką ſądzonych Ziazdowych, rozpiſowych, gdzie częſtokroć Strony obiedwie przychodzą po Exekucyą, y dodanie pomocy Woyſkowey, czyli iedna z nich niewſpomniawſzy nic o Rozpiſie, częſtokroć pokazawſzy Proceſs, też pomoc zyſkuie, lub też gdy Obywatel w mnieyſzych Juryzdykcyach Sądzony będąc, ma ſobie ufność y bezpieczeńſtwo przepiſanego Prawa, że *à Definitiva* powinna *dari* Appellacya, wyłączaiąc te tylko Sprawy, ktore Konſtytucya 1775. Roku chciała mieć od dozwoloney Appellacyi wyięte, dochodzeniem było Delegacyi, dla czego z takowych Dekretow, Departament Woyskowy pozwalać sobie mogł dodawania do exekucyi pomoc Woyskową, maiąc tak wyraźną Konstytucyą pod Artykułem: Obiaśnienie *denegati Judicii & opressionis Civis liberi.*

Dana

Dana była taka odpowiedź: Konstytucya 1776. Roku, *titulo*: Obiaśnienie ustanowienia Rady Nieustaiącey, wszystkie Ministeria, Juryzdykcye, y wszelkiey Kondycyi Obywatele Rzeczy-Pospolitey, Rezolucyi Listow napominalnych y rekwizycyonalnych, wypadłych, iak nayzupełniey słuchać powinny. Przeto położony był Uniwersał od Prześwietney Rady Roku 1779. dnia 20. Maia wydany, ażeby Dekreta chociaż Zaappellowane, gdy nie iest dopuszczona Appellacya, przez Pomoc Woyskową były exekwowane. == Tę tak smutną znalazłszy Konwikcyą, Prozbą iest nayusilnieyszą całego Obywatelstwa, y żądaniem Prześwietnego Depertamentu Woyskowego, ażeby w dodaniu Pomocy Woyskowey, dostateczne nastąpiły przepisy. == Iest ieszcze szczegulnieyszą uwagą, ażeby każdy z Porządku swego, nicht poźniey ani rychley, podług przepisow Prawa, wszystkie *Solennitates* zachowawszy, odbierał Pomoc Woyskową, a to za poprzedzonym uwiadomieniem tey Strony, przeciwko ktorey ma być dodanie Woyskowey Pomocy, == Uwolni się tak często zdarzaiący Przypadek, że za iedney Strony wysłuchaniem dowodow, dodawana bywa Pomoc Woyskowa, a potym za przełożeniem uciążoney Strony trafia się, że cofnięty bywa Ordynans. == Luboli iest rzeczą pewną, że Prześwietny Departament Woyskowy, przy innych naysilnieyszych y mocnych zatrudnieniach, wydał rekwiruiącym Ordynansow dodania Pomocy Woyskowey, 1528. rezolwowanych, nierezolwowanych zostaie 15. przecież są wielorakie Zażalenia Obywatelow, że byli niektorzy szczęśliwemi, mieć prędkie dodanie Pomocy Woyskowey, innym zaś spozniły się, niezostawił y w tym Prześwietny Departament Woyskowy okoliczności bez odpowiedzi dostatecznym usprawiedliwieniem.

Jeżeliby się zdawała trudność z przywrocenia Dekretow *Executionis*, tedy niema innego śrzodku do zapobieżenia Inkonweniencyom, iak tylko ten, żeby przykładem W. Xięstwa Litewskiego sami Sędziowie Woiewodztwa, Ziemscy lub Grodzcy, obowiązanemi byli do czynienia takowych Exekucyi y podawania Dobr; przez ten sposob Obywatele W. X. Lit: muszą być nie tak uciśnieni z dodania pomocy Woyskowey, gdyż żadne nie przyszły Zażalenia, z Koronnych zaś Prowincyi ustawicznie aż nadto dały się uczuć Zaskarżenia.

Dobra, y wszelkiego rodzaiu Maiątki, ktore nie są zaięte Prawem, y ktore pod Proces nie podchodzą, aby Exekucyi podług dawnych Praw nie podpadały, Processa Kontumacyine, y Kondemnaty *in lucro*, nie podług natury, *& contra ultimum Statum*, Sprawy Arbitralnie zadyktowane, iako nieprawne na krzywdę y uciemiężenie drugiego pozyskane, aby nie były Exekwowane. == Po takowym krotko namienionym zrewidowaniu dla niedostarczaiącego czasu obfitych Protokułow w wydaniu Ordynansow dodania pomocy Woyskowey, rożnie do rożnych przypadkow wypadaiących, przystąpiła Delegacya do zrewidowania Regestrow Kassy Inwalidow Koronnych, ktorych rozmiarkowanie Summy przez Rzeczpospolitą oznaczoney, na Osoby przy tym Funduszu umieszczone, a od tych Kwity na brane Pensye okazane były. Lecz, że ten Fundusz tak iest szczupły, że na przyzwoite Rangom Pensye, że na wszystkich przez zgrzybiałość y kalectwo wychodzących z Woyska nie wystarcza, a w Litwie żadnego nie masz, Departament Woyskowy z obowiązkow swych przełożył konieczną potrzebę, pomnożenia tego Funduszu dla Woyska Obudwoch Prowincyi, przynaymniey do sta Tysięcy, a to z Korony, 66,666. Zł: Polsk: Gr: 20. z Litwy Zł: Polsk: 33,333. Gr: 10. == Delegacya miała produkowaną sobie Księgę *Falcidii* zaległego od Roku 1768. do Roku

1775. Raty Marcowey, *inclusivè* z Repartycyą każdego Roku w proporcyi przypadaiącey ze Skarbu Koron: Summy, na każdy Korpus ſporządzoną, przełożył oraz tenże Departament, że podług tey Kſięgi, iak nayściśleyſzego Rachunku, odciąwſzy Żołd nieprzytomnych w związku będących, należało ſię Woyſku Koronnemu za Rat piętnaście Zł: Polſk: 6,629,297. Gr: 19. Den: 1. a Departament widząc ſzczupłość dochodow Rzeczypoſpolitey, odciąwſzy ieſzcze wſzelkie Kaſs Abcugi, a w Kawaleryi Narodowey połowę nawet Zaſſug w reſzcie tylko przytomnych w ſłużbie będących, przyznał Summę Złot: Polſk: 3,374,201. Gr: 17. Den: 4. y za dług iſtotny Woyſku Koronnemu należący oznaczył, a że Summa 1,351,000. w reſzcie pozoſtała, przez Rzeczpoſpolitą na ten Funduſz oznaczona nie wyſtarczyła, Falcydyą y proporcyą dla każdego Korpuſu tymczaſem uczynił y przepiſał, żeby zaś toż Woyſko Koronne tak *strictissime* zredukowaną maiąc zaległą ſwą Płacę, do Summy 3,374,201. Zł: Polſk: Gr: 17. Den: 4. tęż Summę całkowitą odebrać mogło, nie ſzukaiąc innych Funduſzow, ani na to przyczynienia Podatkow, ten ſam Fundusz na umorzenie Długow Rzeczypoſpolitey oznaczony wyſtarczyć może, byle Rzeczpoſpolita do wybrania wſpomnioney Summy czas przedłużyła.

Prace Jmci Pana Wilczyńſkiego Regenta, iak ſą dokładne, y wydane Expenſa około tey roboty, oświadczył Departament Woyſkowy, ten wzrok ſwoy, ſiły na uſtawicznych ſtraciwſzy trudach, przecież ſporządził takie Dzieło, ktore lat kilka przez wyznaczonych y opłaconych, y nie tak dokładnie było dokończone, on to z nayuſilnieyſzą pilnością wypracował, y do porządnego na wſzyſtkie gatunki podzielania przyprowadził. Gdy go ſama ſprawiedliwość aż do oſtatnich utraty ſił zapracowanego zaleca, pozwoliſz Miłościwy Krolu, że względom do nadgrody oddam go Prześwietnym Zgromadzonym Stanom.

Na Szkołę Rycerſką ze Skarbow Oboyga Narodow, Prawem oznaczona, iak ſię rozporządza Summa, były produkowane Likwidacye, Tabelle przez Departament Woyſkowy od Korpuſu Kadetow do Likwidowania złożone.

Reprezentował Departament Woyſkowy expenſowaną Summę na potrzeby Woyſk Rzeczypoſpolitey przez Łaſkawość y hoyne wydatki Nayiaśnieyſzego Pana, okazuie ſię więc z Raportu y całego obrachowania Summa z Kaſſy Nayiaśnieyſzego Pana wydana od Roku 1776. aż do Roku 1780. Zł: Polſk: 701,491. Gr: 11. y puł, ieſt przeto ściſłą powinnością uczynić naygłębſze podziękowanie u Maieſtatu Nayiaśnieyſzego Miłościwego Pana, za to znakomite wſparcie na Woyſkowe potrzeby, ze Skarbu ſwego hoynie łożone, niech w Seymowey przyſzłey Konſtytucyi dla potomności zakonnotowana tęy dobroczynney Wſpaniałości zoſtanie pamiątka.

To czyniąc donieſienie z przełożonych Likwidacyi Protokułow y całego explikowania ſię przez Departament Woyſkowy, należy mi ſzczegulnieyſze przyłączyć Zażalenia od niektorych Obywatelow, a nayprzod od Urod: Grzegorzewſkich odebrała Delegacya Skargę na Departament Woyſkowy nad to w oſtrych wyrazach, y zarzutach, że przez wſpomnioną Rezolucyą przyſpieſzenie ſprawiedliwości odmowione mieli, a do Sądu Cywilnego odeſłano ich, powtore; że im Rapportu przez Generała-Lieutenanta Kommenderuiącego Dywizyą Ukraińſką y Podolſką, w tey mierze podanego nie wydał, w tym poznawaniu rzeczy y zarzutow, znalazłſzy Delegacya, że Rezolucya Departamentu Woyſkowego na mocy Likwidacyi y Kommiſſyi naſtąpiła,

piła, y Rezolucyą nawet Nayiaśnieyſzego Pana, y Rady przy Boku Jego Nieuſtaiącey, wzmocnioną zoſtała, tęż explikacyą Dowodami ſtwierdzoną być znayduie, po ktorym uſprawiedliwieniu gdy Departament Woyſkowy ſkładaiące Oſoby, o ſprawiedliwość za czerniące podawaiącego wyrazy dopominał ſię, Delegacya nie maiąc mocy Sądowey zobopolne znoſi zaſkarżenia przed Stany Rzeczypoſpolitey.

Od Urodz: Oſtaſzewſkiego Zażalenie dwa w ſobie zawiera Punkta, pierwſzy czemu Ordynans w Roku 1777. dany mu do Exekucyi czyli podania Dobr Proceſſem obiętych, Dekretem Aſſeſſoryi Koronney przyſądzonych, nie był Exekwowany, lecz wſtrzymany, drugi Punkt Zażalenia, zaco mu Departament w Roku teraźnieyſzym nie dał Rezolucyi na podobne żądanie, lecz poſzedł do Prześwietney Rady, a ztamtąd interes iego do Decyzyi Seymowey zawieſzony zoſtał, odpowiedź ieſt od Departamentu Woyſkowego: na Seymie 1778. Roku, tę ſkargę należało ſię przyſtoſować, teraz zaś Akta wſzelkie przez Delegowanych y przez Kwit od Rzeczypoſpolitey na przeſzło zeſzłym Seymie ſą Approbowane, niema więc ani czaſu, ani przyzwoitości o tym mowić; co do drugiego, Departament Woyſkowy w żądaniu Urodz: Oſtaſzewſkiego znalazłſzy nowy przypadek, że dwa Dekreta Naywyżſzey Inſtancyi Aſſeſſoryi Koronney, ieden na rzecz Urodz: Oſtaſzewſkiego Dobra przyſądził, drugi zaś przeciwny pierwſzemu, tegoż od pomienionych Dobr odſądził, przydanie pomocy Woyſkowey bez rozeznania ich legalności być nie mogło, na takowym więc przypadku ten Interes poſzedł do Rady, około czego ieſt uformowany Proiekt na Seym, przez co nayprzyzwoitſzy zakończenia okazuie ſię ſrzodek.

Co do Intereſſu Urodz: Prochnickiego z Urodz: Grabiankami, ponieważ tenże Urodzony Prochnicki z ſwemi Memoryałami udał ſię do Prześwietney Delegacyi Rady Nieuſtaiącey z Powodu, że Ordynans Departamentu Woyſkowego z mocy Rezolucyi z Prześwietney Rady naſtąpił; Przeto Departament Woyſkowy złożywſzy na takowe Zażalenie Rezolucyą, powtarzania explikacyi nie widzi potrzeby.

Na zaſkarżenie od Urodz: Biernackiego ieſt obiaśnienie Dekretu Sądowego w Sprawie między Urodz: Biernackim Porucznikiem, a Urodz: Jrliczem Brygadyerem Kawaleryi Narodowey o Summę 16,000. Zł: Polſk: Addytamentow ze Skarbu Koronnego przez Urodz: Jrlicza wybranych, a od Urodz: Biernackiego pretendowanych, a że przydłużſze iſtoty tey rzeczy ieſt explikowanie, przeto z doſtatecznego wyexaminowania przyczyn, w zmiankowanych Pretenſyach ſtoſownie do Prawa y ſprawiedliwości, y wypadłych Ordynanſow Woyſkowych, Sądzony Dekret okazuie ſię, w czym tak co do tey okoliczności, iako y do całey examinowania roboty, będzie moią powinnością do Laſki wiernie oddać. == Składam więc na Łonie Naywyżſzey mocy y Sprawiedliwości te Zażalenia od uciśnionego Obywatelſtwa, w pewnym zaufaniu, iż mocą Prawa, bezprawień przemocy, podſtępom y innym ſprawiedliwości nieprzyiaznym burzom tamę położycie, a rozweſeliwſzy Obywatelſkie ſerca, miłą ſpokoynością przy Powadze Prawa zabespieczaiące ſię, oddalicie napotym ſkargi y narzekania, ktoreby Was podobnie iak dziſiay zatrudniały.